

Rasos de Silvos gyvenimas - tarp gydančių pasakų ir moteriškos realybės

Aurelija BANIULAITIENĖ

Prisilietus prie ryškios ir drąsios šios publikacijos herojės Rasos de Silvos gyvenimo dėlionės nejučia randasi sąsajos su kultine dr. Clarissos Pinkolos Estes knyga „Bėgančios su vilkais“, kurioje autorė tyrinėja moters dvasinį gyvenimą remdamasi įvairių kultūrų mitų ir pasakų archetipais. Galbūt dėl to, kad Rasoje kunkuliuote kunkuliuoja ta pirmapradė moters energija, o tai tokia galinga jėga, padedanti išgyventi bet kur, atrasti kūrybos džiaugsmą ir gebėjimą padėti kitiems. Rasa su vyru brazilu ir jų dviem vaikais šiuo metu gyvena Airijoje. Kažkada netikėtai jos horizonte atsiradusi joga ne tik sustiprino sveikatą, bet ir apvertė gyvenimą. Moteris pakeitė šalį, joje sutiko mylimą vyrą ir susilaukė daugiau vaikų, su šeima gyvena Brazilijos džunglėse, kur patyrė akistatų ir su kobromis. Stiprūs moteriški instinktai padėjo nepalūžti ir netgi atvedė iki rašymo terapijų. Moters sukurti gydantys rašymo metodai padeda kitiems rasti situacijų sprendimus. Ji veda seminarus, pasakų terapijos kursus, teikia individualias konsultacijas. Ją buvo galima sutikti šiuo metu namais virtusiame Ballinrobe ar lietuvių įsteigtuose „Knygų namuose“ Tenerifėje. Pasaulyje įsisiūbavus pandemijai Rasa tęsia savo veiklą virtualioje erdvėje.

Rasa yra kvalifikuota chemikė (juk iš Jonavos!), bet, kaip pati juokauja, šis mokslas jai labiausiai pravertė marinuojant agurkus. Nors praeityje teko padirbėti Marijampolėje naujai atvertoje Jaunimo mokykloje chemijos mokytoja. Ir šis darbas jai pritiko. Ne dėl to, kad mokėjo cheminius elementus, jų reakcijas, pažinojo chemikalus buteliukuose, bet labiausiai sekėsi bendravimas su mokiniais.

Vėliau, padirbėjusi keliose skirtingo lygio mokyklose, dar geriau suprato – visus galima išmokyti visko, jei turi talentą „išpakuoti“ žinias, jas pritaikyti žmonėms. Iki šiol tai daro.

Pirmajai moters santuokai nebuvo lemta trukti ilgai, nors pirmąjį sutuoktinį ji vadina didžiuoju mokytoju ir yra jam dėkinga už kiekvieną kartu praleistą akimirką. Ypač už vaikus – dukrą ir sūnų, kurie jau yra subrendę savarankiški žmonės ir, labai viliasi, laimingi. Visgi geriausias šios santuokos etapas buvo skyrybos, kada suprato, kad tik laisvas žmogus gali skristi. Palinkėjo vienas kitam laimingo skrydžio ir toliau gyvena kiekvienas sau. Rasa tikina, kad iširus šeimai ir likus vienai su vaikais jos niekas nevertė ieškoti galimybių svetur, emigracijoje. Apsilankiusi pas draugę Airijoje suprato, kad čia jai patinka. Gavusi gerą pasiūlymą iš airių šeimos vesti per vasaros atostogas jogos užsiėmimus (pradžioje su vertėju) pasiliko čia dar metams, o per tą laiką sutiko ir įsimylėjo brazilą Marcquesą. Įsimylėjo, ištekėjo, gimė du mažyliai. Pora su vyresniu sūnumi ir jaunėliais išvyko į Braziliją, o jau suaugusi dukra liko Airijoje. Brazilijoje išgyveno trejus metus. Apie šį įdomų, išbandymų kupiną etapą Rasa de Silva parašė ir 2014 m. išleido knygą „Kaip išgyventi amžių sandūroje. Lietuva–Airija–Brazilija. Namų šeiminkės užrašai“. Mylimos redaktorės Onutės Nosevičienės pakviesta apsilankė Lietuvoje. Su visa šeima parskrido ir kuriam laikui liko.

Rasa de Silva – Airijoje ant Šv. Patriko kalno su vaikais

Paprašyta palyginti tris šalis – Lietuvą, Braziliją ir Airiją – Rasa patvirtina, kad jos visos trys tokios skirtingos, kaip rojus, pragaras ir skaistykla. Lietuva jai yra svajonių kraštas, kurio nesiliauja trokšti ir vis nepasiekia. Airiją ji prilygina saugiam mamos glėbiui. Kokia bebūtų – ar nukvakusi po gimdymo, ar be pinigų, ar sutrikusia skyd liauke – ši šalis ją visada priima, apkabina, užgydo žaizdas ir pastato ant kojų. „Čia kaip kokioj sanatorijoj – išėini reabilitacijos programą ir vėl gali skristi į pasaulį“, – sako ji. Brazilija, anot lietuvės, gyva ir kunkuliuojanti šalis kaip „pirmykštė sriuba“, turinti potencialo įžiebtį impulsą visos žmonijos atsinaujinimui. Tai labai jauna šalis, jaunas mąstymas ir gyvybingumas, kur šeima yra pirmoji ir didžiausia vertybė, kur Moteris-Motina yra pirminė ir viską užbaigianti jėga, jos žodis yra pirmas, šventas ir paskutinis. Štai ši šalis verta klestėti, įsitikinusi Braziliją ne kaip turistė pažinusi moteris.

Kas yra sunku Lietuvoje? Rasa sako, jog niekas ir viskas. Jos teigimu, Lietuva kaip šalis jau baigia savo evoliucijos ciklą. Lietuvos gruntas vibruoja senolių išmintį, bet ją priima labai nedaug žmonių. Lietuvą išgelbėtų atsinaujinimas visomis prasmėmis. Kas sunku Airijoje? Airijoje sunkūs debesys. Jų labai daug. Jei šviečia

saulė, žmonės ima laisvadienius ir važiuoja prie vandenynų, į miškus, prie upių. Kai saulė šviečia labai ilgai (na kaip praeitą pavasarį), tai praskrenda keliolika lėktuvų, paskui save palikdami ilgas baltas uodegas, ir po kelių valandų saulė nebešviečia. O kas sunku Brazilijoje? Skurdas. Bet už brazilo ištekėjusi lietuvė tiki, kad kai ši šalis išmoks skaityti ir rašyti, situacija gerės. „Beje, Brazilijoje sunku mąstyti, nes karšta. Kai mano vyras būna Airijoje, viskas normalu: skaičiuoja pinigus, planuoja reikalus ir juos sutvarko. Bet kai praskrenda namo į savo tėvynę, mąstyti gali tik naktį“, – juokaudama pasakoja pašnekovė.

Joga Rasos gyvenime atsirado taip pat iš atsitiktinumo. Į jogos pradžiamokslį Jonavoje pakvietė vaikystės draugė Irutė Rukmini, norėdama užpildyti grupę – buvo likusi viena laisva vieta. Paskui sulaukė kvietimo pati vesti jogos užsiėmimus Jonavos moterims. Teko važiuoti mokytis į Sivanandajogos mokyklą, tais metais organizuotą Lietuvos pajūryje, ir tapti sertifikuota jogos mokytoja. Prisimena, kad buvo tiek prisipildžiusi visokių asanų, pranajamų ir kirtanų, kad viskas liejosi per kraštus, todėl nupėdino pas direktorių į kultūros centrą ir paprašė leidimo organizuoti užsiėmimus, o norinčių lankyti buvo. Pradžioje atėjo Jonavos jaunimas, vėliau mama Jūratė atsivedė kelias drauges į jogą – taip prasidėjo ir senjorų jogos rytmečiai. Rasa jautėsi visiškai realizavusi save, tačiau po kelerių metų lemtinga išvyka pas draugę į Airiją viską pakeitė.

Rašymo terapija Rasą „ištiko“ po kelerių metų, praleistų džunglėse Brazilijoje. Ten, miške, ji gyveno su vyru, dviem kūdikiais ir vyresniuoju sūnumi lietuviu. Ryte vyrai išvykdavo kas į darbus, kas į mokslus, o ji likdavo viena su mažyliais palmių lapų namelyje tvarkyti buitį. Gyveno ant aslos, per namus tuntais ėjo skruzdžių magistralės ir laukinių bičių oro linijos. Tuo metu buvo nejuokinga. Ji gi iš Jonavos, chemikų miesto, užaugusi penktame aukšte, visa vaikystė prabėgusi kieme ant asfalto. Tada skambindavo savo mokytojui Richardui iš miško, be žodžių verkdamas į telefoną. Šis klausydavosi jos raudojimo ir prašydavo papasakoti, ką mato aplink save. Ji vardijo: kėdė, stalas, vaiko „kakas“ ant aslos, skruzdėlė. Jis pasiūlė užrašyti tai, ką mato. Prisimena, parašė ir kad ėmė juoktis, net vaikai išsigando. „Tada suvokiau, kad kažkaip tuos daiktus surinkau iš erdvės ir prisegiau prie popieriaus“, – pasakoja. Ir toliau nesustojo rašiusi. Pirašė ištisus lapus, tada draugės patarė išleisti knygą. Pagelbėjo kelionių bičiulis, leidęs žurnalą „Kelionės ir pramogos“. Ta knyga ir tapo pirmąja moters terapine knyga, kuri ir skaitytojams teikia optimizmo. „Kas paskaito mano knygą, juokiasi iki ašarų ir verkia iki juoko, jų problemas tas juokas ir nupučia, tai ir buvo įrodymas, kad

raštas gydo“, – įsitikinusi Rasa de Silva. Knyga yra išversta į rusų kalbą. Mylima draugė vertimą padovanojo savo sesers vyrui, kuris norėjo perprasti lietuviškos moters širdį. Dabar šis vertimas laukia tinkamo meto. Taip pat knygos ištraukos yra įgarsintos profesionalios aktorės, įrašus galima rasti LRT „Mediatekoje“.

Išmokusi gyvenimo sunkumus spręsti rašikliu Rasa pradėjo organizuoti rašymo terapijos kursus kitiems. Iki pandemijos kursai vyko Airijoje, Lietuvoje, Tenerifėje, pasauliui užsidarius persikėlė į internetą. Jau dabar suskaičiavusi, kad su kursų lankytojais yra sukūre kelis šimtus gydančių pasakų, metaforų ar žemėlapių. Kai kurie iš jų sutinka dalytis savo kūriniais su kitais, kartu rengia projektą *OnceUponATime* (<https://rasadesilva.wixsite.com/storytelling>). Čia galima rasti minėtų vadinamųjų karminių pasakų, piešinių, metaforų, audiopasakų sau ar vaikams. „Nuostabiausia, kai niekada to nedaręs žmogus išmoksta bendrauti su savo gelme, užrašo atrastus perliukus, išmoksta juos atkoduoti, surasti tuos kodus savo realybėje, o tada ima kurti savo gyvenimą naudodamasis simboliais, Visatos siunčiamais pranešimais. Mes kartu praktikoje išmokstame skaityti Visatą, protėvių palikimą, išpakuoti giliai tarp ląstelių paslėptas magiškas žinias, jas struktūrizuojame ir šitaip užrašome naują giminės legendą, šeimos Bibliją“, – pasakoja kursų sumanytoja. Daugelis nerimauja: „Ar sugebėsiu sukurti pasaką?“ Bet ji tikina, kad pasakos net nereikia kurti – ji glūdi giliai žmogaus gelmėje, tik kol niekas jos nerado ir neužrašė, pasaka elgiasi kaip jai patinka. Herojai ir personažai yra sugrupuoti charakterio savybės. Taip klausa, suktumas ir slaptumas virsta Gyvate. Žmogus galvoja, kad Gyvatė yra blogių blogis, bet vėliau terapijoje su ja susipažįsta, ima su ja draugauti ir pamilsta kaip brangiausią savo vaiką. O ta Gyvatė, pasirodo, ne tik gudri, bet ir išmintinga, ir sargi, todėl pasakos autorius ima šias gerąsias savybes sąmoningai naudoti kasdienybėje, o pavojingąsias – valdyti. Anot Rasos, pavojingiausi pasakose paprastai būna visokie magai – tie pridirba viesulų, uraganų. Juos reikia greitai suvaldyti, todėl pradėjus pasaką nevalia jos palikti neužbaigtos. Čia į pagalbą ateina personažų piešimas, koliažai, herbai, dabarties momento atpažinimas ir ateities strategijų kūrimas.

Terapines pasakas mėgsta žmonės, turintys lakią vaizduotę ir norintys savo gyvenimą patirti iš vidaus. Moterys pasakose išgyvena labai ryškias emocijas, o vyrai sako, kad tai buvo geriausias jų gyvenime nuotykių filmas. Paaugliai sulygina savo terapinės pasakos procesą su pramogų parku, gyvenimu „Džiumandži“ seriale arba turistiniu žygiu, o mažyliai įgyja drąsos, jiems geriausiai pavyksta savo pasakas vaidinti gyvai.

Žmonėms patinka terapinės pasakos seminarai. Rasai teko vesti pasakų grupes Lietuvoje, vaikų pasakos stovyklą, Tenerifėje norėtų tęsti susitikimus su jau gražiai susibendravusia grupe. Dabar tapo populiarūs metaforų seminarai virtualioje erdvėje, kurių metu klausytojai atvedami iki savo situacijos sprendimo ir sugrįžta tęsti pasakos ar metaforos terapijos patys. „Dažnai galvodami, kad mūsų problemas sukelia koks nors trūkumas ar stygius – pinigų, meilės, namų, darbo – mes susiduriame su sprendimu, kad būtent šis trūkumas ir yra mūsų tikroji jėga. Šie atradimai pasakų ir metaforų autoriams tampa be galo brangūs, jie išmoksta priimti save iki pat gilumos – su visa savo tamsa, netobulumu. Galiu drąsiai teigti, kad pasaka yra brandžios Meilės sau receptas, kokio iki šiol niekur kitur neradau“, – teigia rašymo terapijos naudą atradusi lietuvė. Šiuo metu ji renka suaugusiųjų grupę pasakų stovyklai Airijoje, kuri planuojama rugpjūčio mėnesį. Grupės organizatorė įsitikinusi, kad tai bus nepaprastai gili transformuojanti patirtis, kur žmonės susitikę su savo vidiniu herojumi turės galimybę nugalėti savo didžiausias baimes ir išvesti savo herojus į norimą ateitį, kuri vėliau visada išsipildo realybėje.

Šį pavasarį sėkmingai startavo nauja Rasos programa „Kelrodė žvaigždė“, kurią pati sukūrė iš keturių dalių: numerologinė schema, derinama su karinėmis programomis, tikslų siekimas ir pasakų terapija. Ji žmonėms padeda suvokti savo koordinates, nustatyti, kokias užduotis jau atliko, kokius instrumentus turi. Galiausiai jie pakeičia senus įsitikinimus naujais, naudingais, sukuria savo ateities strategijas, nusipiešia gyvenimo topografinį žemėlapią ir „tūtuoja pirmyn kaip garvežiukai ant bėgių pastatyti“.

Nemažai metų užsienyje gyvenančiai ir mišrią šeimą sukūrusiai lietuvei svarbu, kad jos vaikai kalbėtų lietuviškai. Pirmiausia grynai egoistiškai – kad lengvai vieni kitus suprastų. Abi su devynerių metų dukra Elzyte tol vardija dalykus lietuviškai, kol abi išsiaiškina, kas nutiko – ar ji užsigavo, ar ją kas įžeidė, ar ji išsigando. Dešimtmetis sūnus Myryato mamai gali ilgai sekti *Minekraft`o* žaidimo nuotykius, kol ši supranta, ar ten požemiuose koks paršiukas namą pasistatė, ar drakoną nugalėjo, ar į lavą kas įkrito. Beje, kompiuterinius žaidimus Rasa labai vertina, mano, kad su saiku žaidžiant jie atneša naudos. Jos vyriausias sūnus, žaisdamas strateginius žaidimus, išmoko santykių psichologijos, o tame pačiame *Minekraft`e* – statyti namus ir užkariauti džungles, ir tai jam vėliau pravertė gyvenime. Grįžtant prie lietuvių kalbos, moteris įsitikinusi, kad ji neša galybę sakralinių žinių, kad kiekviename žodyje užkoduota be galo gili informacija, atvedanti iki

esminių vibracijų, genų, iki priešistorinių sąvokų. Emigracijoje gimtąją kalbą išlaikyti labai sunku. Stiprus varžovas yra bendrojo lavinimo mokykla ir gatvė. Lietuvės ir brazilo vaikai draugauja su airių, latvių, rusų, lenkų, pakistaniečių, indų, Šri Lankos šeimų vaikais. Suprantama, kad kieme jie šneka angliškai. Namuose su jais kalbama lietuviškai, bet tik buitine kalba – maistas, švara, žaislai. Kitoms temoms pasitelkiamos lietuviškos pasakų, nuotykių, eilėraščių knygos. Vaikai jau ima rašyti lietuviškai, nors dar pati pradžia. Jie nuo mažens žiūri lietuviškai filmukus, kurių visą kolekciją padovanojo teta. Daugelį jau moka atmintinai.

Iki pandemijos moteris su jaunesniais vaikais kasmet mėgdavo leisti vasaras gimtinėje. „Vasaros Lietuvoje mums yra karščiausia svajonė – lankyti savo tėvus, gimtąsias vietas, draugus, ragauti lietuvišką maistą, užuosti gamtos kvapus, klausytis lietuvių kalbos. Palauksim, kol pasaulyje situacija aprims ir galėsime vėl keliauti, visiems mums to linkiu“, – sako ji.

Rasa de Silva - šokėja

Pandemija žmones varo į užsisklendimą, liūdesį, baimę. Kiekvienas stengiasi šį keistą laikotarpį išgyventi taip, kaip išmano. Rasa su vyru Marcquesu ir jo draugu Deniu feisbuko paskyroje rengia naminio muzikavimo tiesiogines transliacijas. Abu vyrai groja gitaromis ir dainuoja, Rasa šoka ir jiems pritaria, taip pat ji atsakinga už transliavimą. Anot lietuvės, pirmiausia tai būdas palinksminti save. Į šeimos rutiną įsiliejo kasdienės muzikos, dainavimo repeticijos, diskusijos apie būsimos transliacijos scenarijų. „Mano vyras Marcquesas ir jo draugas Denis labai džiaugiasi, galėdami namų koncertuose dainuoti brazilų mėgstamas dainas, susilaukia savo šeimų, giminių, draugų palaikymo ir jiems tai labai svarbu. Aš pati esu laiminga, kad eteryje sutinku seniai matytus, mylimus, be galo pasiilgtus

draugus. Mums tai yra dar viena meilės, džiaugsmo, sielų šėlsmo galimybė“, – teigia ji. Pati visai neseniai pradėjo dainuoti, žinoma, tik mėgėjiškai, bet pastebėjo, kad šiuo metu žmonėms svarbiau ne profesionalumas, bet emocija, gyvas bendravimas. Jau pasikviečia ir draugų į gyvus koncertus. Tai toks lengvas būdas susijungti, bendrauti, pasiekti kuo daugiau žmonių. Lietuvė linki visiems atrasti kuo įvairesnių būdų bendrauti, neleisti liūdesiui mūsų atskirti. „Būdami linksmi ir dainuodami mes esame sveiki ir galime šviesti pasaulyje, išsklaidyti tamsą ir nerimą. Mes privalome žinoti, kad pagrindinis ir svarbiausias darbas yra šviesti. Ir paprastus, kasdieninius savo darbus – plaunant indus, dažant tvorą, ravint daržą, verdant sriubą, skalbiant – tiesiog daryti linksmi. Ir viskas. Nes net ir viena deganti žvakelė suplėšo į skutelius pačią giliausią tamsą“, – sako žmonių bendryste ir pasakų gydančia galia tikinti Rasa de Silva.

Asmeninės Rasos de Silvos nuotraukos

Projektas „Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

www.pasauliolietuvis.lt

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.